

Tygodnik Gospodarczy

WYDAWNICTWO

IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W POZNANIU

Organ publikacyjny Wojewódzkiego Wydziału Apropowizacji i Handlu, Wojewódzkiego Wydziału Przemysłowego, Izby Przemysłowo-Handlowej i Izby Rzemieślniczej w Poznaniu

Rok II

25 maja 1946

Nr 21

Zagadnienia handlu zagranicznego

Na zgromadzeniu ogólnym Zrzeszenia Eksporterów i Importerów R. P. odbytym w Łodzi w dn. 6 maja, został wygłoszony m. i. referat dyr. Zrzeszenia, Dr. A. Marchwińskiego na temat: „Nierozwiązane zagadnienia handlu zagranicznego”. Na wstępie stwierdził autor prowizoryczność struktury i rozwoju naszego handlu zagranicznego oraz fakt, że handel zagraniczny nie znosi improwizacji, lecz wymaga starannego przygotowania. W dalszym ciągu przeprowadził hypotetyczną analizę przyszłości naszego handlu zagranicznego. Uznając, że w tej dziedzinie w ciągu trzech kwartałów zrobiono wiele, stwierdza jednakże, że zrobiono jeszcze za mało. Ze względu na zmianę granic Polski, liczby jej ludności, na zniszczenia wojenne oraz zmiany zaszły w świecie, zmienił się niewątpliwie obraz naszych obrotów towarowych z zagranicą, zarówno po stronie przywozu, jak i wywozu. Możliwość wywozu zboża i innej produkcji roślinnej jest w przyszłości wątpliwa, podobnie jak odbudowa naszego wywozu hodowlanego, a to w pierwszym rzędzie ze względu na zmiany zaszły na rynkach odbiorczych. Tu należy podkreślić odpadnięcie rentownego wywozu do Niemiec. Po stronie naszego przywozu do dotychczasowych surowców i artykułów masowych docho-
dzą nafta i jej przetwory, sole potasowe i drewno. Poza tym należy oczekiwać znacznego wzrostu przywozu dla odbudowy naszego życia gospodarczego. Byliśmy i jesteśmy wielkim eksporterem węgla, poza tym kilku poważnych surowców jak cynk, kadm, niektóre związki azotowe, karbid i produkty sodowe. Ze wzrostem wywozu tych produktów nie bardzo możemy się liczyć, a raczej przypuszczać należy, że będziemy bronili status quo. Wszystkie nasze nadzieje opierają się na wywozie półfabrykatów, zwłaszcza wyrobów gotowych. Ponieważ na jakikolwiek trwały dopływ pieniądza z zagranicy liczyć nie możemy, wywóz nasz decydować będzie o równowadze naszego bilansu płatniczego. Kwalifikacje do zajęcia pozycji eksportera wyrobów przemysłu przetwórczego w handlu światowym posiadamy zarówno ze względu na materiał ludzki, jak warsztaty pracy, jak i

możliwości surowcowe. Jednakże stwierdzić musimy, że w Polsce nie myśli się dosyć o sprawie przygotowania eksportu przemysłu przetwórczego. Przygotowanie produkcji na eksport jest rzeczą bardzo pilną, przy czym sztywny podział warsztatów produkcyjnych na trzy sektory musi być pominięty.

Stosunek rozmiarów produkcji publicznej do prywatnej całkowicie tę ostatnią przytłacza. Duża ilość formalności związanych z prowadzeniem przemysłu nie przyczynia się do jego rozwoju.

Jest rzeczą niezbędną, jak najszybsze zwołanie specjalnych narad, z udziałem prywatnego przemysłu i handlu eksportowego, nad przygotowaniem produkcji eksportowej. Musi nastąpić zbadanie rynków zbytu i naszych szans wywozu, do czego nadają się tylko kupcy zasiedzieli w handlu zagranicznym, względnie ich korespondenci.

Obecny stan naszej wymiany handlowej z zagranicą jest całkowicie anormalny. Nie zawsze tak będzie, że będziemy poszukiwanymi dostawcami węgla, wzamian za co uzyskujemy potrzebne nam surowce przemysłowe. Dary również się skończą. Gdy ustanie łatwość wywozu węgla,

a nastąpi konieczność kupowania surowców i dóbr inwestycyjnych, wówczas okaże się, że zaprojektowany aparat handlu zagranicznego w postaci central państwowych i spółdzielczych oraz handel prywatny na swoim tylko odcinku, będą do tych celów nieprzydatne. Polska nie może wprowadzić państwowego monopolu handlu zagranicznego ze względu na szeroki wachlarz towarów importowanych i eksportowanych. Gdyby handel prywatny miał obsługiwać wyłącznie prywatną produkcję, nie sięgającą nawet 10% wartości ogóln. prod. przemysłowej, równałoby się to faktycznemu zmonopolizowaniu handlu zagranicznego w rękach Państwa. Żaden poważny kupiec nie będzie się zajmował drobnymi interesami. Wiele central państwowych będzie musiało pracować przez obcych agentów, przez co uzależnimy nasz handel od obcej dyspozycji. Użycie aparatu handlu prywatnego ułatwiłoby unik-

W tym numerze:

Zagadnienia handlu zagranicznego — Oplaty stemplowe od podań i świadectw — Zezwolenia na zwolnienie hipotecznego zabezpieczenia zaległości podatkowych — Księgowość rzemieślnika i jej znaczenie — Komunikaty.

W najbliższych numerach:

Nowy dekret o podatku doch. — Kto podlega ubezpiečeniom społecznym — Praca młodocianych — Poradnik księgowego — Sprzedaż skór surowych a podatek obrotowy — Komunikaty.

Stałe działy:

Skarbowość — Księgowość — Pieniądz i kredyt — Sprawy socjalne — Komunikacja — Ustawodawstwo handlowe — Administracja przemysłowa — Przemysł — Rzemiosło — Handel

nięcie pośrednictwa obcego. Już dotychczasowe doświadczenia wskazują na to, że niektóre centrale nie potrafią obejść się bez pomocy handlu prywatnego. W tych wypadkach centrala państwowa staje się zbędnym ogniwem pośrednictwa w handlu z zagranicą. Konieczną jest rzeczą pomyśleć o szerokim rozwoju aparatu prywatnego handlu zagranicznego dla obsługi całego importu i eksportu polskiego. Nasz prywatny aparat handlu zagranicznego przed wojną dopiero zaczynał się formować. Ten i tak słaby nasz aparat handlowy doznał przez wojnę dalszego osłabienia. Należy go wzmocnić, kupca prywatnego do udziału w handlu zagra-

nicznym zachęcić przez dopuszczenie do rentownych transakcyj w obrocie zagranicznym i wychować przez związanie stąd płynących korzyści z obowiązkami takimi, jak obowiązek penetracji rynku, prowadzenie wywozu mniej rentownego itp. Referat swój dr Marchwiński kończy stwierdzeniem, że tylko 100-procentowe szczerze zaopiekowanie się prywatnym aparatem handlu zagranicznego oraz zespolenie jego działań z działaniami państwowego aparatu produkcyjnego i handlowego ruszą z miejsca sprawę właściwego aparatu handlu zagranicznego.

Oplaty stemplowe od podań i świadectw

Przypominamy czytelnikom naszym w krótkości najważniejsze przepisy, dotyczące opłat stemplowych od podań i świadectw.

Przez podanie — w rozumieniu przepisów o opłatach stemplowych — należy rozumieć każde pismo wniesione do urzędu państwowego bez względu na to, czy zawiera ono wniosek o rozstrzygnięcie lub zarządzenie, czy tylko wiadomość (informację). Na równi z podaniami traktuje się protokoły spisane przez urzędy państwowe, a zastępujące podania.

Świadectwem zaś jest każde pismo wydane przez urząd państwowy, stwierdzające bądź stan faktyczny, bądź uprawnienie, które komuś służy.

Jeżeli chodzi o wysokość opłat stemplowych, to dekretem z dnia 20 marca 1946 r. podwyższono opłaty, oznaczone stałą kwotą pieniężną — dziesięciokrotnie.

Opłata stemplowa od podania i świadectwa wynosi zasadniczo 50 zł.

Opłaty od podań wyższe niż 50 zł:

Opłacie w wysokości 100,— zł w każdym przypadku oraz w wysokości 5,— zł od każdego załącznika, dalszego egzemplarza i odpisu podlegają:

1. podania o zezwolenie na prowadzenie przedsiębiorstwa zarobkowego, albo na urządzenie lub zmianę instalacji w zakładzie takiego przedsiębiorstwa, jeżeli załatwienie podania według obowiązujących przepisów wymaga oględzin na miejscu;

2. podania o nadanie uprawnień górniczych;

3. podania o wpis do księgi wodnej.

Opłaty od podań niższe, niż 50,— zł:

Podanie, w którym petent żąda zmiany decyzji, wydanej w przedmiocie daniny publicznej (podatku, opłaty, cła) — tzw. odwołanie — podlega opłacie w wysokości 20,— zł. Jeżeli jednak suma sporna nie przewyższa 100,— zł, to opłata przy sumie spornej, przewyższającej 50,— zł wynosi 5,— zł; przy sumie zaś nie przekraczającej 50,— zł, podanie jest wolne od opłaty.

Od załączników do podania (odwołania), od egzemplarza drugiego i następnych oraz odpisów opłata nie należy się.

To samo dotyczy zasadniczo zażaleń oraz prośb o wznowienie postępowania wymiarowego.

Podania innej treści, dotyczące się danin publicznych, podlegają opłacie w wysokości 30,— zł oraz w wysokości 5,— zł od każdego załącznika, dalszego egzemplarza i odpisu.

Opłaty stemplowe od świadectw wyższe, niż 50,— zł:

1. akt nadania obywatelstwa polskiego 500,— zł
2. akt zezwolenia na zmianę:
 - a) imion i nazwiska lub nazwiska 500,— zł
 - b) imion 50,— zł
3. zezwolenie na nabycie nieruchomości przez cudzoziemca 1% od minimalnej sumy nabycia, nie więcej jednak jak 5000,— zł
4. zatwierdzenie statutu spółki akcyjnej lub komandytowo-akcyjnej albo zmian w statucie, jak również zezwolenie spółce zagranicznej na działalność w Państwie Polskim lub na powiększenie kapitału 1000,— zł
5. zezwolenie na stałe prowadzenie przedsiębiorstwa zarobkowego, wymagającego koncesji 400,— zł
6. zezwolenie na przedłużenie godzin wstępu do lokalu publicznego (restauracji itp.) ponad czas, przewidziany w przepisach policyjnych, udzielone na czas dłuższy niż 3 doby 500,— zł

7. akt nadania górniczego 250,— zł
8. karty łowieckie, wydane na okres dłuższy niż 14 dni 100,— zł
9. zezwolenia na urządzenie wystaw i targów gospodarczych 100,— zł

Opłaty od świadectw niższe niż 50,— zł:

Opłacie w wysokości 30,— zł podlegają świadectwa wydawane przez sądy. Opłacie w wysokości 20,— zł od każdej stronicy pełnej lub zaczętej podlegają: wypisy z aktów notarialnych oraz sporządzone przez urzędy państwowe drugie i dalsze egzemplarze dokumentów urzędowych, równorzędnie z egzemplarzem pierwszym i zaopatrzone w podpis równorzędny. Takiej samej opłacie podlegają odpisy i wyciągi, sporządzone i poświadczane przez urzędy państwowe, z wyjątkiem tych, które sporządza i poświadcza notariusz; te ostatnie podlegają opłacie po 5,— zł od każdej pełnej lub zaczętej stronicy.

Poświadczenia zgodności z pierwopisem wtóropisów, odpisów i wyciągów, sporządzonych nieurzędownie (przez same strony), podlegają:

- a) w razie poświadczenia przez notariusza — opłacie po 5,— zł od każdej pełnej lub zaczętej stronicy,
- b) w razie poświadczenia zgodności przez inny urząd państwowy — opłacie w wysokości 10,— zł od każdej pełnej lub zaczętej stronicy.

Ponieważ do podań dołączone są bardzo często załączniki jako dowody na poparcie pewnych okoliczności, pamiętać należy, że od załączników również należy się opłata stemplowa, która wynosi po 5,— zł od każdego załącznika.

Jeżeli wraz z podaniem złożono dalsze egzemplarze lub odpisy podania, to należy się tytułem opłaty od podania kwota 50,— zł oraz od każdego załącznika, jako też od każdego dalszego egzemplarza lub odpisu podania po 5,— zł. Opłata od załącznika należy się bez względu na to, czy jest nim oryginał, czy odpis i czy od niego uiszczono już poprzednio jakąkolwiek opłatę, czy nie uiszczono.

Jeżeli jednak załącznikami do podania są papiery wartościowe, to nie podlegają one opłacie jako załączniki.

Podanie ponowne, przy którym jedynie zostają złożone załączniki potrzebne do załatwienia pierwszego podania, nie podlega opłacie; od załączników opłaca się jednak po 5,— zł od sztuki.

Powyzszy przepis ma — zgodnie z wykładnią Ministerstwa Skarbu — zastosowanie tylko do podania, przy którym petent (bądź z własnej inicjatywy, bądź na wezwanie władzy) jedynie składa załączniki, potrzebne do załatwienia podania poprzednio wniesionego. Jeżeli zaś podanie zawiera nadto jakiegokolwiek wywody, to prócz kwoty, równąjacej się iloczynowi z pomnożenia ilości załączników przez 5,— zł, należy uiszczyć opłatę w wysokości 50,— zł lub w wysokości 30,— zł lub 20,— zł albo 5,— zł (np. jeżeli petent ze złożonych dodatkowo załączników wysnuwa pewne wnioski; jeżeli wyjaśnia, że pewnego dokumentu, którego władza zażądała, nie może dostarczyć a dostarcza natomiast inny, który zdaniem petenta może zastąpić dokument żądany; jeżeli motywy przytoczone w poprzednim podaniu uzupełnia nowymi motywami).

Stosownie do postanowień ustawy o opłatach stemplowych, podanie wniesione do urzędu państwowego przez jedną osobę, choćby dotyczyło dwu lub więcej przedmiotów, podlega jednokrotnej opłacie według stopy najwyższej.

Podanie zaś wniesione przez dwie lub więcej osób albo przez ustawowego zastępcę lub pełnomocnika dwu lub więcej osób, podlega opłacie jednokrotnej wtedy tylko, gdy pochodzi od współwłaścicieli i dotyczy ich majątku wspólnego lub jeżeli wyrażone w podaniu żądanie opie-

ra się na tych samych tytułach prawnych. W braku powyższych warunków, opłatę należy uiścić tyle razy, ile osób wymieniono w podaniu w charakterze petentów.

Przytaczamy na tym miejscu te rodzaje podań, które spotyka się najczęściej zwłaszcza w stosunkach z władzami skarbowymi:

- 1 odwołania (20 lub 5,— zł),
- 2 podania o odroczenie terminu płatności daniny publicznej (podatki, opłaty, cła), o udzielenie rat, o wstrzymanie egzekucji do czasu załatwienia odwołania, o umorzenie zaległości (30 zł oraz 5,— zł od zał. itd.),
- 3 podania o wykreślenie hipoteki zapisanej na rzecz Skarbu Państwa dla wierzytelności już spłaconej. Podanie takie nie podlega opłacie stempłowej,
- 4 podania o wyłączenie z pod egzekucji przedmiotów, będących własnością petenta a zajętych celem ściągnięcia podatku, należnego od osoby trzeciej; podanie takie nie podlega opłacie stempłowej.
- 5 podania o udzielenie wyciągu z księgi bierczej (30 zł oraz 5 zł od zał.),
- 6 wnioski o sprostowanie błędu rachunkowego i wnioski o usunięcie podwójnego opodatkowania wolne są od opłaty stempłowej.
- 7 wnioski o zaliczenie nadpłaty na poczet innych należności lub o zwrot w gotówce. Wnioski tego rodzaju wolne są od opłaty stempłowej w myśl art. 142 p. 8 ustawy o opłatach stempłowych. Przepis ten bowiem postanawia, że podania o zwrot daniny publicznej, nienależnie pobranej, jeżeli ją uiszczono bez wymiaru urzędowego lub w kwocie wyższej niż ustalono urzędowo, wolne są od opłaty stempłowej,
8. wnioski o zaniechanie egzekucji bądź o jej ograniczenie, oparte na przesłance z zakresu prawa materialnego, zażalenia na niezgodne z przepisami postępowanie organu egzekucyjnego.

Sprawę opłat stempłowych od podań wymienionych w tym punkcie wyjaśnia szczegółowo wykładnia Ministerstwa Skarbu:

I. Jeżeli w toku postępowania egzekucyjnego władz skarbowych osoba, przeciw której egzekucja została skierowana lub ma być skierowana, reagując bądź na pisemne upomnienie, bądź na wdrożony krok egzekucyjny, złożyła podanie, w którym wnosi — opierając się na przesłance z zakresu prawa materialnego — o zaniechanie egzekucji bądź o jej ograniczenie, to podanie takie podlega opłacie stempłowej. Nie ma znaczenia, czy podanie takie jest odwołaniem, czy wnioskiem o wydanie decyzji w trybie nadzoru, czy zostało ujęte w jakkolwiek inną formę. Podaniami takimi są w szczególności te, w których strona twierdzi, że tytuł wykonawczy został ostatecznym orzeczeniem pozbawiony skutków prawnych w całości lub w części bądź, że płatność została odroczone, że należność została w całości lub w części uiszczona, że zostały zajęte przedmioty nie ulegające egzekucji.

Co do podań wymienionych w ustępie poprzedzającym „sumą sporną” jest w zasadzie suma należności, wymieniona w tytule wykonawczym, obliczona po dzień wniesienia podania. Jeśli jednak petent ogranicza swój wniosek do częściowych należności (nie przeciwstawiając się co do reszty), to tylko ta część jest sumą sporną.

II. Tezy podane wyżej pod I nie mają zastosowania, o ile postępowanie egzekucyjne ma na celu ściągnięcie grzywien lub podwyżek stempłowych. Jeśli więc podanie, wymienione pod I dotyczy wyłącznie grzywiny bądź podwyżki stempłowej, to jest wolne od opłaty stempłowej. Jeśli zaś podanie takie dotyczy nie tylko grzywiny lub podwyżki, to należność z tytułu grzywiny bądź podwyżki nie wchodzi w rachubę przy obliczaniu sumy spornej.

III. Zażalenie na niezgodne z przepisami postępowanie organu egzekucyjnego, o ile nie zawiera treści wymienionej wyżej pod I, — np. zażalenie na to, że organ egzekucyjny bez specjalnego zarządzenia na piśmie wykonał egzekucję w porze nocnej lub w dniu świątecznym — wolne jest od opłaty stempłowej.

Podpisujecie Premiową Pożyczkę na rzecz Odbudowy Kraju

Zezwolenia na zwolnienie hipotecznego zabezpieczenia zaległości podatkowych

Poniżej podajemy zasady postępowania przy wydawaniu zezwoleń na zwolnienie hipotecznego zabezpieczenia zaległości w podatkach i opłatach stempłowych w tych przypadkach, gdy podatnik wskutek działań wojennych, ewakuacji, przesiedlenia i innych okoliczności — utracił pokwitowania i inne dokumenty, na podstawie których można by stwierdzić fakt uregulowania zaległości w podatkach i opłatach stempłowych:

Zezwolenia, o których wyżej mowa, będą wydawały urzędy skarbowe (rewizyjne) na podstawie podania podatnika lub osoby zainteresowanej po uprzednim przeprowadzeniu postępowania, mającego na celu ustalenie faktu zapłaty lub umorzenia zabezpieczonej hipotecznie zaległości.

W toku postępowania podatnik lub zainteresowana osoba — po uprzedzeniu ich o odpowiedzialności karnej z art. 144 K. K. za fałszywe zeznania — powinni w szczególności złożyć oświadczenie, że zaległość została w całości uregulowana oraz uprawdopodobnić fakt utraty dotyczących kwitów i innych dowodów na skutek okoliczności wojennych.

U osób zamieszkałych lub posiadających miejsce pobytu w miejscowościach zniszczonych działaniami wojennymi, u repatriantów, wysiedleńców itp. — żądanie uprawdopodobnienia utraty kwitów kasowych i innych dokumentów nie może wykroczać poza granice realnych możliwości petentów.

Jeżeli chodzi o wydanie zezwolenia na zwolnienie hipotecznego zabezpieczenia zaległości nieprzekraczającej 10.000,— zł — może urząd skarbowy (rewizyjny) zaniechać postępowania, o którym wyżej mowa, jeżeli podanie zawiera oświadczenie, że zaległość została w całości uregulowana oraz uprawdopodobnienie faktu utraty dotyczących kwitów i innych dowodów na skutek okoliczności wojennych, a wnioskodawcami są osoby, zamieszkałe w miejscowościach zniszczonych działaniami wojennymi, repatrianci, wysiedleńcy itp.

Przy zaległościach przekraczających kwotę zł 25.000,— urząd skarbowy (rewizyjny) może wydać zezwolenie na zwolnienie hipotecznego zabezpieczenia po uprzednim uzyskaniu zgody izby skarbowej.

W przypadku, gdy zaległość przekracza kwotę 100.000 zł, potrzebna jest zgoda Ministerstwa Skarbu.

Zezwolenie na skreślenie hipoteki, zaopatrzone jest w klauzulę, iż nie jest ono równoznaczne z dowodem uiszczenia lub umorzenia należności, co do której udzielono zezwolenia na zwolnienie hipoteki.

Zezwolenie posiada moc wiążącą tylko z podpisem naczelnika urzędu skarbowego (rewizyjnego).

W tym samym trybie mogą być również wydawane zaświadczenia co do zaległości w podatku spadkowym.

Poradnik księgowego

Księgowość rzemieślnika i jej znaczenie

Nawiązując do artykułu o księgowości kupca-detalisty w nr. 16 „Tygodnika Gospodarczego”, mogliśmy na podstawie przytoczonych liczb bilansowych stwierdzić, że głównym zadaniem kupca-detalisty jest zakup i sprzedaż towarów. Inaczej przedstawia się to u rzemieślnika. Jego zasadniczą czynnością jest zakup surowca, produkcja i sprzedaż wyprodukowanych towarów. Obok tych czynności rzemieślnik bardzo często podejmuje się różnych napraw wchodzących w zakres jego zawodu. W porównaniu zatem do kupca, rzemieślnik zajmuje jakoby poważniejsze stanowisko w życiu gospodarczym, bowiem obok czynności wytwórczych, trudnić się musi niejednokrotnie w równiej mierze czynnościami handlowymi. To też słuszne byłoby twierdzenie, że rzemieślnik, nieprzygotowany należycie do swego zawodu również z punktu widzenia kupieckiego, nie podoła obowiązkom i wymaganiom jako właściciel warsztatu rzemieślniczego.

Inicjatywa i przedsiębiorczość rzemieślnika ujawniać się winna w należytych zorganizowaniu jego warsztatu pracy. Tutaj na szczególnie podkreślenie zasługuje konieczność stworzenia dla rozwoju przedsiębiorstwa dobrze zorganizowanej księgowości, która nie tylko spełniałaby to minimum w pojęciu rzemieślnika „zadośćuczynienia wymogom skarbowym”, lecz przede wszystkim celem utrzymania przy życiu i dodania odpowiednich wytycznych dla dalszego rozwoju przedsiębiorstwa.

Księgowość rzemieślnika jest tą częścią składową organizacji wewnętrznej i organem kontrolnym warsztatu rzemieślniczego. Tak często wypowiediane przez rzemieślnika słowa — „księgowość nic mi nie daje, moje dochody mam w mej własnej kieszeni, w notesie czy na kartkach” — są bezpodstawne i dla tego, który tak twierdzi, w wysokim stopniu krzywdzące. Jedną z głównych przyczyn tego rodzaju błędnych twierdzeń jest nieznanostwo niżej omawianych zagadnień, a bardzo często niewłaściwe przygotowanie do samodzielnego prowadzenia warsztatu rzemieślniczego.

Rzemieślnik, chcąc osiągnąć należyty mu wynik z prowadzenia przedsiębiorstwa, musi umieć kalkulować, czyli obliczyć koszt zakupu materiałów, koszt wytwarzania, koszty administracyjne i handlowe, by w rezultacie stwierdzić rentowność swego warsztatu. Nieoceniony materiał podkładowy do tych spraw daje rzemieślnikowi księgowość, we właściwy sposób zorganizowana.

Dobrze przeprowadzona kalkulacja rzemieślnicza, jest z jednej strony hamulcem przed niegodziwie osiąganym zyskiem, z drugiej natomiast strażnikiem przed niepożądanym wkradaniem się strat, jako wyniku pracy rzemieślnika.

Zadaniem księgowości rzemieślniczej jest oprócz wykazywania finansowych rezultatów, przedstawianie kosztów wytwarzania i wszystkich w warsztacie dokonywanych czynności, które stanowią materiał podkładowy dla kalkulacji.

Kalkulacja rzemieślnika różni się od kalkulacji kupca tym, że:

1. w kosztach zakupu surowca, które odpowiadają kosztom zakupu towarów u kupca, musi wprowadzić pewną poprawkę, wynikającą ze zużycia części surowca w sposób nieprodukcyjny, jak np. odpadki, uszkodzenie fabryczne itp., w cenie sprzedaży musi być uwzględniony koszt robocizny produkcyjnej.

— 000. Jakże księgi winien prowadzić rzemieślnik?

Księgowość odróżnia księgi zasadnicze i księgi pomocnicze, czyli szczegółowe. Z tych pierwszych, przyjmując księgowość podwójną w układzie tabelarycznym, jako odpowiednią dla warsztatu rzemieślniczego, należy prowadzić:

1. księgę inwentarzy i bilansów,
 2. żurnal tabelaryczny t. zw. amerykański.
- Z ksiąg pomocniczych potrzebne są:
1. Księga zamówień,
 2. „ zakupu materiałów,
 3. „ kasowa, wzgl. raporty kasowe,
 4. „ odbiorców i dostawców (Interesantów),
 5. „ kalkulacyjna,
 6. „ wycenowa.

Ta ostatnia byłaby szczegółowym rozbiem konta „Kosztów Ogólnych”, prowadzonego w żurnalu tabelarycznym.

W życiu praktycznym spotykamy na tym odcinku niestety nieopisany chaos. Rzemieślnik jest podobnie jak drobny kupiec-detalista wrogiem prowadzenia ksiąg i nic dziwnego, że niejednokrotnie boryka się z poważnymi trudnościami natury technicznej, czy też materialnej.

Plan kont.

Odnosnie uwag ogólnych odsyłamy Czytelnika do numeru „Tygodnika Gospodarczego”, wymienionego na początku niniejszego artykułu. Nowym kontem w układzie kont księgi głównej (tabelarycznej) jest w księgowości rzemieślniczej konto produkcji, określane powszechnie przez rzemieślników jako konto „Wykonane prace.” W przedsiębiorstwie rzemieślniczym jest to konto odpowiednikiem konta „Sprzedaży towarów” u kupca-detalisty. Kierując się koniecznością ograniczenia czynności księgowania do potrzeb minimalnych, ale nieodzownych, konto „Wykonane prace” jest dla rzemiosła wystarczające, jako obraz wpływów za wykonane prace włącznie ze zużytym surowcem lub też za przeprowadzone naprawy. W większym przedsiębiorstwie rzemieślniczym zalecało by się stworzyć oddzielne konto dla poczynionych napraw i innych czynności, które nie powodowały zużycia własnego surowca. Tego rodzaju rozbiem pozwoliłoby ustalić stosunek procentowy zużytego surowca do robocizny włożonej w produkcję.

Odnosnie kosztów prowadzenia przedsiębiorstwa rzemieślniczego zaleca się prowadzić w żurnalu tabelarycznym jedno konto dla wszystkich wydatków pod nazwą „Koszty Ogólne”, natomiast w księdze pomocniczej „Koszty prowadzenia” prowadzić ich rozbiem na poszczególne subkonta, a mianowicie:

1. Robocizna produkcyjna, włącznie świadczenia socjalne,
2. Robocizna nieprodukcyjna, włącznie świadczenia socjalne,
3. Utrzymanie maszyn i narzędzi,
4. Zakup drobnych narzędzi,
5. Siła i światło
6. Dzierżawa za lokal,
7. Podatek obrotowy,
8. Inne podatki potrącalne od dochodu,
9. Daniny publiczne potrącalne,
10. Odsetki,
11. Opał,
12. Koszty administracyjne (przybory biurowe, czasopiśma, pensja personelu administracyjnego, honorarium za prowadzenie ksiąg, opłaty telefoniczne i portoryjne itp.).

Nie jest powiedziane, że wszystkie wyżej wyszczególnione konta muszą być w omawianej księdze „Kosztów prowadzenia” uwzględnione, — przeciwnie, niektóre z nich mogą się okazać zbędne (np. konto „Dzierżawa za lokal” — jeśli warsztat rzemieślniczy posiadamy we własnym lokalu), w ich miejsce natomiast wprowadzić możemy nowe konta, według uznania rzemieślnika konieczne, celem właściwego zobrazowania kosztów prowadzenia i przeprowadzenia kalkulacji.

Opracowania planu kont nie może rzemieślnik zlecić swemu księgowemu, który, jako niefachowiec w danej branży rzemieślniczej, mógłby pominąć ważne szczegóły, — przeciwnie rzemieślnik wespół z nim, jako doradcą księgowości, powinien w opracowaniu planu współdziałać.

Bilans wynikiem działalności przedsiębiorstwa rzemieślniczego.

Zasady księgowości w ogólnym ujęciu są identyczne, jeżeli chodzi o ich stosowanie w poszczególnych jednostkach życia gospodarczego, a więc równe w przedsiębiorstwach handlowych, przemysłowych, rzemieślniczych itd. Księgowość różni się na tym odcinku zewnętrznym zabarwieniem, wynikającym ze zrozumiałych potrzeb każdego typowego przedsiębiorstwa. Szczególne znaczenie dla przedsiębiorstwa wytwórczego a więc i rzemieślniczego posiada bilans w układzie tabelarycznym, jako materiał analityczny, a przede wszystkim podkładowy do kalkulacji własnej.

Uwzględniając wszystkie charakterystyczne koszty prowadzenia przedsiębiorstwa rzemieślniczego, przedstawiamy

Bilans tabelaryczny przedsiębiorstwa rzemieślniczego **w Poznaniu**
za czas od 15. 4. 1945 do 31. 12. 1945 sporządzony na dzień 31 grudnia 1945 r.

L. P.	Konto	Bilans początkowy 15. 4. 1945		Bilans obrotów od 15. 4. - 31. 12. 45		Bilans sum		Bilans sald		Bilans końcowy 31. 12. 1945		Bilans wyników	
		Aktywa	Pasywa	Winięć	Ma	Winięć	Ma	Winięć	Ma	Aktywa	Pasywa	Straty	Zyski
1	Kasa	8000,—	—	120032,20	125037,11	128032,20	125037,11	2995,09	—	2995,09	—	—	—
2	Zakup materiałów (surowca)	—	—	62368,75	57603,75	62368,75	57603,75	4765,—	—	4765,—	—	—	—
3	Wykonane prace	—	—	57603,75	118854,50	57603,75	118854,50	—	61250,75	—	—	—	—
4	Interesanci	—	—	11045,21	12508,46	11045,21	12508,46	—	1463,25	—	1463,25	—	61250,75
5	Robocizna produkcyjna	—	—	22238,16	—	22238,16	—	22238,16	—	—	22238,16	—	—
6	Robocizna nieprodukcyjna	—	—	975,—	—	975,—	—	975,—	—	—	975,—	—	—
7	Utrzymanie maszyn	—	—	1315,—	—	1315,—	—	1315,—	—	—	1315,—	—	—
8	Drobne narzędzia	—	—	405,—	—	405,—	—	405,—	—	—	405,—	—	—
9	Siła i światło	—	—	2080,90	—	2080,90	—	2080,90	—	—	2080,90	—	—
10	Czynsz za lokal	—	—	2244,—	—	2244,—	—	2244,—	—	—	2244,—	—	—
11	Podatek obrotowy	—	—	7132,—	—	7132,—	—	7132,—	—	—	7132,—	—	—
12	Daniny publ. potrącalne	—	—	550,—	—	550,—	—	550,—	—	—	550,—	—	—
13	Odsetki	—	—	69,10	—	69,10	—	69,10	—	—	69,10	—	—
14	Opał	—	—	2170,—	—	2170,—	—	2170,—	—	—	2170,—	—	—
15	Ogólne koszty administracyjne	—	—	3886,75	—	3886,75	—	3886,75	—	—	3886,75	—	—
16	Amortyzacja maszyn i ruchomości	—	—	330,—	—	330,—	—	330,—	—	—	330,—	—	—
17	Rachunek prywatny	—	—	20888,—	—	20888,—	—	20888,—	—	—	20888,—	—	—
18	Ruchomości	4820,—	—	—	330,—	4820,—	330,—	4490,—	—	4430,—	—	—	—
19	Kapitał	—	12820,—	—	—	—	12820,—	—	1000,—	—	1000,—	—	—
20	Sumy przechodnie	12820,—	12820,—	315333,82	315333,82	328153,82	328153,82	76534,—	76534,—	12250,09	2463,25	43395,91	61250,75
		Kapitał początkowy w dniu 15. 4. 1945 12820,—											
		+ Czysty zysk za rok 1945 17854,84											
		— Rachunek prywatny 30674,84											
	 20888,—											
		Kapitał końcowy w dniu 31. 12. 1945 9786,84											
		12250,09 9786,84											
		12250,09 12250,09											

na str. 165 wzór takiego bilansu tabelarycznego. Dane liczbowe podane są z typowego rzemiosła i obrazują jego działalność w minionym roku gospodarczym za okres od dnia 15. 4. do 31. 12. 1945 r. Układ bilansu sześciokolumnowy, wykazujący:

1. stan majątku przedsiębiorstwa w chwili otwarcia,
2. dokonany obrót w podanym roku gospodarczym,
3. sumaryczne zestawienie stanu początkowego i obrotów w tzw. bilansie sum,
4. wyprowadzone różnice poszczególnych kont w tzw. bilansie sald,
5. stan majątku przedsiębiorstwa przy końcu roku obrachunkowego,
6. zestawienie wyników działalności tj. strat i zysków z poszczególnych kont.

Co winno interesować rzemieślnika po otrzymaniu bilansu tabelarycznego swego warsztatu rzemieślniczego?

Na pierwszy rzut oka wstawione cyfry zdają się być dla rzemieślnika zagadką niejasną a może i trudną. A jednak we własnym i przedsiębiorstwa interesie warto się bliżej przypatrzeć i odszukać odpowiedzi choćby na takie kardynalne i ważne zapytania, jak:

1. Jakiej zmianie uległ mój wkład do przedsiębiorstwa?
Odpow.: Wkład właściciela, wynoszący na początku roku gospodarczego zł 12.820,— (patrz — „Kapitał”) zmniejszył się na dzień 31. 12. 45 do sumy zł 9.786,84 (ostatnia pozycja w bilansie końcowym).
Tym samym kapitał umniejszył się o . . . zł 3.033,16

2. Gdzie tkwi przyczyna umniejszenia się kapitału i czy na skutek tego przedsiębiorstwo zagraża konieczność likwidacji względnie strata w następnym roku gospodarczym?

Odpow.: Przedsiębiorstwo wykazało za miniony rok gospodarczy czysty zysk w wysokości . . . zł 17.854,84 właściciel pobrał na swoje prywatne potrzeby (wg. bilansu obrotów poz. 17) . . . zł 20.888,—

czyli pobrał za dużo z przedsiębiorstwa . . . zł 3.033,16, która to różnica przyczyniła się do umniejszenia kapitału. Gdyby podjęta suma była niższa od osiągniętego czystego zysku, względnie powstała dyferencja nie wystarczałaby na pokrycie ujemnej różnicy kapitału początkowego i końcowego, należało by szukać przyczyn na innych kontach (np. na koncie „Interesanci” lub innego rodzaju zadłużeniu).

Pobrana przez właściciela większa kwota aniżeli wykazany czysty zysk nie grozi w żadnym wypadku koniecznością likwidacji przedsiębiorstwa, ani też nie może przewidywać przyszłych wyników z działalności danego przedsiębiorstwa rzemieślniczego. Pozwala natomiast na niesłuszne umniejszenie kapitału stwierdzić możliwość odmowy takiej czy innej transakcji wytwórczo-handlowej na skutek uszczuplenia środków obrotowych. W naszym przykładzie stan gotówki winien wynosić . . . zł 2.995,09 plus nadebrana suma przez właściciela 3.033,16

ogółem . . . zł 6.028,25

Środki obrotowe w dniu zamknięcia składają się
1. z gotówki w kasie . . . zł 2.995,09
2. z zapasów surowca . . . zł 4.765,— zł 7.760,09

Gdybyśmy do tej sumy dodali różnicę kapitałową zł 3.033,16 otrzymalibyśmy stan środków obrotowych . . . „10.793,25

To zestawienie dowodzi, że właściciel umniejszył na niekorzyść przedsiębiorstwa środki obrotowe o około 28%, a więc o sumę dość poważną.

3. Jak przedstawia się stosunek procentowy środków obrotowych i nakładowych do kapitałów własnych i jakie należy z niego wnioski na przyszłość wyciągnąć?

Odpow.: Stosunek procentowy wynika z tabelki.

Aktywa	Bilans analityczny		Pasywa	
	w złotych	%	w złotych	%
Środki obrotowe			Kapitały obce	
Kasa i surowiec	7.760,09	63,8	Dostawcy i sumy przechodnie	2.463,25 18,5
Środki nakładowe			Kapitały własne	
Maszyny i ruch.	4.490,—	36,2	9.786,84	81,5
	12.250,09	100,—	12.250,09	100,—

Kapitały obce znajdują pełne pokrycie w środkach obrotowych. Środki obrotowe w stosunku do nakładowych układają się również korzystnie, warsztat rzemieślniczy posiada nieodzowne maszyny (wykazuje to nieprzedstawiony na tym miejscu inwentarz), nie brak i surowca, który stanowi około 39% wszystkich aktyw. Zadłużenie przedsiębiorstwa (kapitały obce) jest minimalne i stanowi 18,5 procent pasyw.

4. Jaka jest dochodowość omawianego warsztatu rzemieślniczego?

Odpow.: Dochodowość obliczamy na podstawie bilansu wyników, ustalając stosunek procentowy osiągniętego czystego zysku do zysku brutto. A więc

$$\frac{17.854,48 \times 100}{61.250,75} = 29,2\%$$

to znaczy, że na każde wy-

kazane zł 100,— zysku brutto, przypada 29,20 zł czystego zysku.

5. Ile procent wynosi kapitał pracujący?

Odpow.: Wzór na kapitał pracujący brzmi:

$$\frac{\text{Środki nakładowe}}{\text{Środki obrotowe — natychmiast płatne zobowiązania}} \times 100$$

Rozwiązanie tego wzoru po podstawieniu liczb odpowie nam, ile złotych kapitału pracującego przypada na każde 100,— zł środków nakładowych.

Ponieważ mamy tutaj do czynienia z przedsiębiorstwem wytwórczym, należy pewną część środków nakładowych przeliczyć do obrotowych, bowiem takie składniki, jak maszyny w wysokim stopniu przyczyniają się do obrotu. Na kapitał pracujący w naszym przykładzie składają się:

1. środki obrotowe zł 7.760,09
2. 30% środków nakładowych zł 1.347,—
3. mniej natychmiast płatne zobow. zł 9.107,09
- zł 2.463,25
- zł 6.643,84

W jakim stosunku wyraża się ten kapitał (zł 6.643,84) do środków nakładowych (zł 4.490,— mniej 1.347,—)?

$$\frac{6.643,84 \times 100}{3.143,—} = 208\%$$

to znaczy, że na każde 100,— zł środków nakładowych przypada 208,— zł kapitału pracującego.

6. Czy rentowność przedsiębiorstwa jest dostateczna?

Odpow.: Stosunek procentowy wykazanego czystego zysku do wszystkich kapitałów określa rentowność przedsiębiorstwa.

W naszym przykładzie

$$\frac{17.854,84 \times 100}{12.250,09} = 148\%$$

Sprawdzenie: W przytoczonym przykładzie kapitał zaangażowany składał się:

- a) z kapitału własnego w wysokości zł 9.786,84
- b) z kapitału obcego w wysokości zł 2.463,25
- Razem zł 12.250,09

Obliczając od powyższej końcowej sumy 146% otrzymamy zł 17.851,31

plus różnica procentowa zł 3,53

razem zgodnie z wykazanym czystym zyskiem zł 17.854,84

za rok 1945 zł 17.854,84

6. Czy podatek obrotowy został należycie obliczony i odprowadzony do właściwego Urzędu Skarbowego?

Obrót całoroczny za rok 1945 wynosi wg. wyżej przedstawionego bilansu przedsiębiorstwa (patrz pozycję 3 w bilansie obrotów — konto „Wykonane prace”) zł 118.854,50

Na podstawie starej ustawy o podatku obrotowym, której podlegają dokonane obroty w r. 1945 stawka procentowa dla omawianego przedsiębiorstwa rzemieślniczego wynosi 3 procent

plus dodatek wojenny w wysokości 100% od otrzymanej sumy podatkowej.

3% od zł 118.854,50 równa się zł 3.566,— (z zaokrągleniem do pełnego złotego)

plus 100% dodatku wojennego zł 3.566,—

Razem podatek obrotowy wynosi zł 7.132,—

która to suma została w danym roku uwzględniona. (patrz w bilansie poz. 11 konto „Podatek obrotowy”).

W podobny sposób należy również sprawdzić, czy zapłaciliśmy inne podatki, jak dochodowy, podatek od wynagrodzeń itd. Materiał podkładowy do sprawdzenia stanowi zurnal tabelaryczny i księga interesantów, — w tej ostat-

nie są wykazane salda debetowe i kredytowe poszczególnych dostawców i odbiorców, instytucji publicznych, a więc również nasze zaległości w stosunku do Urzędu Skarbowego. Przestrzeganie terminu płatności ułatwia obopólną współpracę, wykluczamy otrzymywanie monet, płacenie odsetek i ewil. kosztów, wynikających z nieregularnego wywiązywania się z obowiązków obywatelskich. Wyżej przytoczone pytania są jedynie przykładowe, jest ich cały szereg i powinny zainteresować każdego rzemieślnika, prowadzącego swój własny warsztat rzemieślniczy. Lekceważenie tych spraw i ich zaniedbywanie niewątpliwie przysparzać będzie rzemieślnikowi sporo trudu i mozołu w prowadzeniu jego przedsiębiorstwa i przyczynić się może do niepożądanego katastrofy finansowej. Biorąc dalej pod uwagę znaczenie rzemiosła w ogólnej polityce życia gospodarczego Polski, lekceważenie tych zagadnień i powodowanie likwidacji na skutek samowolnego niedbalstwa jest czynem nie tylko nieetycznym lecz szkodliwym dla Państwa.

Księgowość rzemieślnika jako podstawa kalkulacji warsztatowej.

Cena sprzedazna artykułów wytworu rzemieślniczego, cena za wykonane prace remontowe itp. składa się:

1. z kosztu zużytego materiału i mozołu w prowadzeniu i pomocniczego,
2. z kosztu robocizny produkcyjnej,
3. z ogólnych kosztów wytwarzania, jak utrzymanie warsztatu, siła i światło, opał, utrzymanie maszyn, i narzędzi, amortyzacji maszyn itd.,
4. z kosztów sprzedazy,
5. z ogólnych kosztów administracyjnych oraz
6. z zysku.

Z tej przyczyny dokładna kontrola i księgowe ujęcie wszystkich wyżej wymienionych kosztów jest ważne, by na podstawie ich kształtowania się można w sposób pewny ustalić stawki procentowe poszczególnych kosztów.

W przedsiębiorstwie rzemieślniczym mamy dwojaką możliwość obliczenia kosztów:

- a) możemy ogólne koszty oraz zysk określić pewnym procentem w stosunku do zużytego surowca,
- b) w stosunku do kosztów robocizny lub
- c) w stosunku do surowca i kosztów robocizny.

Dla rzemieślnika najpraktyczniejszy i najłatwiejszy jest sposób drugi. Jak do tych czynności przystąpić, wyjaśnia poniższy przykład:

Na podstawie księgi kosztów prowadzenia, w naszym przykładzie koszty te są uwzględnione w bilansie tabelarycznym, ustalamy stosunek procentowy poszczególnych kosztów, przyjmując łączne koszty za 100 procent oraz do robocizny.

Wykaz kosztów za rok gospodarczy 1945

l.p	Rodzaj kosztów	złotych	% ogólny	% w stosunku do robocizny produk.
1	Robocizna produktywna	22.238,16	51,4	96,2
2	Robocizna nieproduktyw.	975,—	2,3	4,7
3	Utrzymanie maszyn	1.315,—	3,1	6,0
4	Drobne narzędzia	405,—	0,9	1,9
5	Siła i światło	2.080,90	4,7	9,5
6	Czynsz za lokal	2.244,—	5,1	10,2
7	Podatek obrotowy	7.132,—	16,5	32,4
8	Daniny publ. potracalne	550,—	1,3	2,5
9	Odsetki	69,10	—	0,3
10	Opał	2.170,—	5,0	9,9
11	Ogólne koszty admin.	3.886,75	9,1	-17,7
12	Amortyz. maszyn i ruch.	330,—	0,7	1,5
	Razem	43.395,91	100,—	96,2

Przedstawiona tabelka procentowa kosztów jest cennym informatorem dla rzemieślnika, które z kosztów są stosunkowo za wysokie, by powodować odnalezienie popełnianych błędów organizacyjnych i kierownictwa jego warsztatu pracy. W naszym przykładzie koszty te wykazują obraz dobrej gospodarki. I tak z kosztów ogólnych, nieprodukcyjnych najlepszym tego dowodem są niewysokie wydatki na administrację przedsiębiorstwa (poniżej 10%).

Ponieważ robocizna wynosi ponad 50% wszystkich kosztów razem, przeto w odpowiednim stosunku podwoił się

obraz procentowy innych kosztów w porównaniu z robocizną. Wychodząc dalej z założenia kalkulacji opartej na kosztach robocizny produktywnej, ustalamy cenę sprzedazy produkcji rzemieślniczej uwzględniając:

1. koszt zużytego na daną pracę surowca,
2. koszt robocizny, ustalonej na podstawie zużytego względnie przypuszczalnie mającego być zużytym czasie pracy z zastosowaniem mnożnika z 1 godz.
3. dodanie innych kosztów — w tym warsztacie 96,2% kosztów robocizny produktywnej,
4. zysk procentowo do sumy kosztów prowadzenia i zużytych materiałów.

Obliczenie ostatniego punktu dokonujemy następująco:

a) koszty prowadzenia wynoszą . . . zł 43.395,91
 b) zużyty surowiec (w/g. bilansu poz 2) „ 57.603,75
 razem zł 100.999,66 tj. 100 %

czysty zysk za rok ubiegły wynosił „ 17.854,84 tj. 17,8% w stosunku do sumy zł 100.999,66

Przykład kalkulacji: Mamy wykonać pewną pracę, na którą potrzebujemy surowca za zł 120,— oraz zużyjemy 13 godz pracy liczonej po zł 12,— za godzinę. Jak obliczamy cenę sprzedazy?

Rozwiązanie:

1. koszt zużytego surowca zł 120,—
2. koszt robocizny prod. 13 godz. X zł 12,— zł 216,—
zł 336,—
3. Inne koszty — 96,2% robocizny tj. od zł 216,— zł 207,79
zł 543,79
4. plus zysk — 17,8% od zł 543,79 zł 96,79
cena sprzedazy zł 640,58
(zaokrąglając do złotych pełnych zł 640,—)

Czy tego rodzaju obliczenie na podstawie kalkulacji, opartej na liczbach księgowych za miniony rok gospodarczy, jest słuszne, wykazuje nam sprawdzenie:

W sprawozdawczym roku obrachunkowym 1945 wydałyśmy:

- a) na zakup surowca zużytego w produkcji . . . zł 57.603,75
- b) na robocizną produkcyjną zł 22.238,16
Razem zł 79.841,91
- c) plus 96,2% kosztów w stosunku do robocizny zł 21.392,10
zł 101.234,01
- d) plus 17,8% zysku zł 18.019,47
Razem zł 119.253,48

mniej powstała różnica wynika z obliczenia procentów z zaokrągleniem do jednego miejsca poza przecinkiem zł 398,98

Cena sprzedazy zł 118.854,50

zgodnie z sumą wykazaną w bilansie tabelarycznym pozycja 3 (bilans obrotów) po stronie „Ma”.

Na tym miejscu jeszcze jedna ważna uwaga. Nie należy liczb księgowych za miniony rok gospodarczy uważać za bezwzględnie obowiązujące na przeciąg następnego roku, — przeciwnie, podać częstej kontroli, uzupełnić liczbami minionych miesięcy b. roku zwłaszcza, gdy stwierdzimy naoczną zmianę cen surowca, robocizny i innych kosztów prowadzenia przedsiębiorstwa.

Dobrze zorganizowana księgowość rzemieślnika jest więc nie tylko dowodem spełnienia jego obowiązków względem Urzędu Skarbowego czy innych instytucji publicznych, lecz co ważniejsze, żywym pulsem zdrowotnego rozwoju i istnienia przedsiębiorstwa. Księgowość zawsze wykazać może usterki ziej gospodarki, środki zaradecze natomiast daje inicjatywa i przedsiębiorczość własna lub w porę nadchodzącą pomoc od zewnątrz warsztatu rzemieślniczego.

mgr M. Nowicki

Zgłoszenie źródła dostawy.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu (Mickiewicza 31) prosi o odwrotne zgłoszenie źródeł dostawy, — względnie wytwórni, mogącej dostarczyć dla potrzeb kolei 2-ch ciągników akumulatorowych do przeciągania przesyłek bagażowych o długości platformy ok. 2,2 m i szerokości ok. 1,2 m. Zgłoszenia — do Wydziału Przemysłowego Izby pok. 9.

Wiadomości różne i komunikaty:

Sprawa składania zaliczek na koszty badania bilansów przez kupców rejestrowych.

Szereg kupców rejestrowych otrzymał ostatnio od Sądu Okręgowego — Wydział Rejestrowy — wezwanie do przedłożenia inwentarza i bilansu oraz złożenia do 7 dni zaliczki na koszty badania bilansów w wysokości zł 800,— wzgl. 1 000,— pod rygorem grzywny do 5.000,— zł. Obowiązek złożenia zaliczki nie znajduje jednak — naszym zdaniem — uzasadnienia w obowiązujących przepisach prawnych, a w szczególności w przepisach § 23 rozporządzenia ministra Sprawiedliwości z dnia 8 czerwca 1935 r. (zmienionego rozporządzeniem ministra Sprawiedliwości z 27 lutego 1945 r. Dz. U. Nr 9. poz. 47) o opłatach w postępowaniu przed sądem rejestrowym.

Na podstawie przepisów rozporządzenia wykonawczego ministra Sprawiedliwości z dnia 1 lipca 1934 r. o rejestrze handlowym (Dz. U. Nr 59, poz. 511) i art. 419 K. p. c. przysługuje przeciwko takiemu zarządzeniu Sądu Okręgowego — Wydział Rejestrowy — złożenie w terminie tygodniowym zażalenie do Sądu Apelacyjnego. Zażalenie musi być podpisane przez adwokata. Ponieważ nakładanie obowiązku składania zaliczki nie jest przewidziane w ustawie, Izba zwróciła się do właściwych władz sądowych z prośbą o wyjaśnienie.

Legitymacja, przemysłowca.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu podaje do wiadomości, że wszyscy prowadzący przedsiębiorstwa przemysłowe, handlowe, transportowe, przemysł gospodnio-hotelarski, rejestrowani w Izbie, są uprawnieni do otrzymania

t. zwanej „Legitymacji Przemysłowca”. Stanowi ona dowód osobisty uprawnionego i jest honorowana przez władze porządku publicznego.

Zainteresowani mogą odebrać odpowiedni formularz w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, ul. Mickiewicza 31 pok. 26. Po wypełnieniu formularza należy złożyć go w Izbie Przemysłowo-Handlowej wraz z opłatą zł 100,— oraz dwoma fotografiami o rozmiarze 4×6 cm.

Z chwilą likwidacji przedsiębiorstwa przedsiębiorcy są zobowiązani zwrócić legitymacje w terminie 7-miu dni w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu.

Wolny obrót ziemiopłodami za wyjątkiem ziemniaków

Od dnia 17 maja br. Ministerstwo Aprowizacji i Handlu zezwoliło na wolny obrót zbożem i ziemiopłodami, za wyjątkiem ziemniaków, w obrębie całego Państwa.

Władze wojewódzkie, chcąc uniknąć spekulacji oraz wydrenowania Poznańskiego przez wykup zboża i mąki stanęły na stanowisku, aby dotychczas wprowadzone ograniczenia, obowiązujące w obrębie województwa poznańskiego, utrzymać nadal w mocy.

Krótkie wiadomości z zagranicy.

Węgry.

Na podstawie rokowań handlowych polsko - węgierskich Polska otrzymać ma bauksyt, środki lecznicze i słomę ryżową. Pierwsza partia środków leczniczych została już wyeksportowana do Polski. Polski eksport obejmować będzie węgiel, sól, koks. Poza artykułami wyżej wymienionymi Węgry eksportować będą do Polski oleje i produkty, maszyny, aluminium i instrumenty precyzyjne.

Znana przed wojną

z wyrobu butelek piwnych

HUTA SZKŁA UJŚCIE

poleca w partiach wagonowych:
wszelkiego rodzaju

butelki do piwa, lemoniady, koniaku, słoje konserwowe do miodu, do musztardy

sprzedaż:

**CENTRALA ZAOPATRZENIA I ZBYTU
DYREKCJI PRZEMYSŁU MIEJSCOWEGO**

Poznań, ul. Chełmońskiego nr 10
DYREKCJA telefon nr 68-03

Wydział sprzedaży telefon 74-18

Przedstawicielstwo — ŁÓDZ, ul. Andrzeja 7

**Fachowa pomoc we wszelkich
sprawach księgowych**

Rewident

SPOŁKA POWIERNICZO-REWIZYJNA

J. KLOSKA i F. KROLL — T. WIECZORKIEWICZ

zaprzyśiężeni rzeczoznawcy księgowości

przy Izbie Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu

Poznań, Marcinkowskiego 16 m. 15

Telefon 47-79

Bracia LILPOP, SZULC i S-ka

Poznań, ul. Armii Czerwonej 4

Telefon nr 34-80

Artykuły techniczne

Narzędzia

Maszyny

Redakcja: Izba Przemysłowo-Handlowa
w Poznaniu, ulica Mickiewicza 31
Tel.: 78-82, 23-65, 23-66

Ogłoszenia przyjmuje „PAR” Polska
Agencja Reklamy Fr. Krajna —
Spadkobiercy Poznań, ul. Fr. Rataj-
czaka 7 — Tel. 30-80 i oddz. Kraków
Rynek Gl. 46 — Tel. 503-66

Administracja: Księgarnia Wilak Po-
znań, ul. Kantaka 10 — Tel. 44-40
Konto P. K. O. — V - 4085
Cena numeru 10,— zł, prenumerata
kwartalnie 100,— zł